

Cultures

TEATRE | MÚSICA | LLETRES | DANSA | ART | TRADICIONS | CINE | TELEVISIÓ

TRES DIES PER AL RECORD ► Manresa tancava ahir a la nit tres dies en què la ciutat ha homenatjat els 29 deportats als camps nazis que es coneixen fins avui. Primer, amb la visita de l'artista alemany Gunter Demnig i la instal·lació de les plaques Stolpersteine i per cloure, la reunió dels familiars a l'ajuntament

FOTOGRAFIES DE SALVADOR REDÓ

Aspecte del saló de sessions de l'ajuntament de Manresa, ahir al vespre, just abans de començar l'acte d'homenatge amb els familiars dels manresans deportats als camps nazis

L'alcalde Valentí Junyent saluda enmig de la pluja el conseller Raül Romeva

Les estudiants Ariadna Moyano i Alejandra Ibarra assegudes a la taula presidencial

Amb tots els honors a la casa gran

► Les famílies dels deportats manresans als camps nazis omplen el saló de plens de l'ajuntament de Manresa en l'homenatge institucional

SUSANA PAZ MANRESA

■ Un seguici de paraigües va enfilejar el carrer Sobrerroca de Manresa fins a arribar a la plaça Major, a l'Ajuntament. Eren els familiars dels manresans deportats als camps nazis. L'acte institucional, amb què ahir es tancaven tres dies d'homenatge, no seguia el pla previst; la lectura de textos de Jacint Carrió, on es parlava del seu amic i company Bernat Toran no es llegirien davant de la seva placa Stolpersteine, al carrer Joc de la Pilota, 18. La pluja va obligar a traslladar-ho tot al saló de sessions. Allí, ple absolut; també a la veïna sala de les columnes.

Esperat. Un acte esperat. Així va definir l'alcalde de Manresa, Valentí Junyent, l'homenatge d'ahir que començava amb la música de John Williams de la pel·lícula *La llista de*

Schindler, a càrrec de la jove violinista Mel·lina Illa, de l'institut Lluís de Peguera, i les paraules de Carrió vívament sentides en boca del director Joan Torrens («ningú no havia vist ni coneixia en Bernat. Vaig tornar a la nostra barraca, la 19. El secretari, com cada dia, va llegir la llista dels morts. No va tardar a dir el seu número. A la ment van venir-me mil i un pensaments»). La llista manresana conté vint-i-nou persones, dinou de les quals assassinades; deu, alliberades. Una llista engegada per les llavors estudiants del Pius Font i Quer Ariadna Moyano i Alejandra Ibarra i ampliada pel seu tutor en el treball de recerca, Jordi Pons. Assegudes a la taula presidencial, les dues estudiants, ara ja universitàries, van explicar el com i el perquè d'un treball que s'ha traduït en un

L'acte, amb prop d'un centenar de familiars dels 29 manresans deportats, es va fer íntegrament al consistori a causa de la pluja

El testimoni de Ferran Brunet, fill d'una de les víctimes, va emocionar els assistents pel dolor, la ràbia i l'agraïment

reconeixement ciutadà i que en diversos casos, com en el de Josep Aparicio Sancho, ha servit perquè els seus familiars coneguessin, finalment, on i com havia mort. Jordi Pons va biografar, un per un, els 29 deportats manresans als camps nazis, majoritàriament a Mauthausen, traslladats amb la connivència del règim franquista. Va tornar-los a do-

nar nom i va trencar el silenci que, durant dècades, s'havia instal·lat en aquests «vencedors vençuts». Era el moment d'escoltar, de primera mà, el testimoni d'un familiar. Ferran Brunet va contenir l'emoció però va posar la pell de gallina a l'auditori. Per les similituds, pel patiment compartit. El seu pare, Pere Brunet, tenia 19 anys i treballava a Pirelli el 1936, quan va esclatar la guerra. En un permís es va casar amb Dolors Vila, de Sant Joan de Vilatorrada, i amb la derrota republicana «va travessar la frontera el febrer del 1939 i va patir els camps de refugiats. Però va aconseguir sortir-ne i reunir-se amb la meua mare. Van anar a Orleans i van tenir un fill, jo». La família va prendre la decisió de tornar a Catalunya, malgrat la por pel règim franquista; ell i la seva mare, en tren; el seu pare

a peu, travessant els Pirineus. Però la Gestapo va exampar el 1943 Pere Brunet, que el 19 de gener del 1944 va ser deportat al camp de concentració de Buchenwald; amb ell hi anaven els també manresans Ignasi Planell i Isidre Serra. Va morir «al camp d'extermini de Flossenbürg, el 20 de maig del 1944, suposadament de tuberculosi. Tenia 28 anys». Hi deixava, va explicar amb la veu entretallada, «una família». Brunet va cridar contra el feixisme que va robar un pare, un marit, un fill. I va agrair la Stolpersteine al carrer Circumval·lació, 102, d'on va marxar el seu pare, i a l'alcalde Junyent i el ple per fer «cas dels professors i de les nenes». Dolor, ràbia i agraïment. I una confessió: la por per la puixança de la ultradreta. Els aplaudiments van ressonar a la casa gran.